

Urban Červek

Med investitorji in politiki

V pètek je minila letošnja skupščina Nove Kreditne banke Maribor. Banke, ki v marsičem izstopa: je prvo podjetje pri nas, ki je izvedlo tako imenovano prvo javno prodajo delnic. To je bilo jeseni 2007, še pred senco gospodarske krize. Zaradi tega je NKBM tudi podjetje z največ delničarji v Sloveniji; ima jih skoraj 100.000. Mariborska banka je tudi prva, ki je premagala spone domačega kapitalskega trga in maja letos po dokapitalizaciji začela kotirati na tuji, varšavski borzi.

In NKBM se je zadnje mesece, odkar za državno lastnino skrbi Agencija za upravljanje kapitalskih naložb države, znašla v središču pozornosti zaradi odkritega spopada za vpliv na njeno delovanje. Po dolgotrajnih pripravah in praskah uvodnih spopadov so prve »žrtve« padle na petkovi skupščini; trije nadzorniki so se morali posloviti, med njimi tudi predsednik Danilo Toplek.

Interpretacije razpleta skupščine so zelo različne. Predstavniki AUKN je zagotavljal, da je ravnanje agencije usmerjeno zgolj v iskanje največje koristi za banko. Nadzornike so zamenjali, ker jim ne zaupajo (čeprav so jim podelili razrešnico). Upravi sicer očitajo preslabe poslovne rezultate, a jo podpirajo. Revizijo nekaterih poslov so zahtevali, da bi se razčistile govorice o preteklih nepravilnostih, s čimer bi se lahko uprava povsem posvetila svojemu poslanstvu, to je ustvarjanju dobička in podpori gospodarstvu.

Veliko jih temu ni verjelo. Danilo Toplek je bil neposreden: morali smo se posloviti, ker smo bili premalo poslušni za sugestije iz ozadja. Predstavniki malih delničarjev Kristjan Verbič je celo menil, da je v potezah predstavnikov države mogoče prepoznati načrtno rušenje banke, in se vprašal o motivih za tako početje. Menjava nadzornikov je le uvod in menjavo uprave s predsednikom Matjažem Kovačičem na čelu, je prepričan Verbič. Ki pravi, da AUKN s svojimi potezami tudi grobo krši priporočila OECD, zaradi katere je bila sploh ustanovljena.

Kakšne bodo resnične posledice menjave nadzornikov za banko, če sploh kakšne, bomo šele videli. Pri izjavah omenjenih, pa tudi številnih drugih, si velja pustiti nekaj prostora za dvom. Vsakdo pač igra v skladu z lastnimi interesi, ki seveda niso nujno enaki interesom banke ali množice njenih delničarjev.

Ti, delničarji, bodo po sklepu skupščine deležni osmih centov bruto dividende na delnico. Za tiste, ki so delnice kupovali po 27 evrov ob prvi javni ponudbi pred skoraj štirimi leti, to pomeni pičli 0,3-odstotni donos, kar je več kot desetkrat manj od zaslužka z vezavo na banki. Nič čudnega, da je eden od malih delničarjev na skupščini pripomnil, da bi ga morali imenovati donator, in ne investitor. No, če smo pošteni, večina »investitorjev« je ob nakupu delnic NKBM špekulirala z rastjo njene vrednosti in se ni ukvarjala z dividendno donosnostjo. Vendar to ne zmanjša teže očitka, da banka ne dosega pričakovanega dobička.

Gospodarska kriza je dober, tudi upravičen odgovor vodstva banke na takšne očitke, a kmalu se bo pokazalo, ali je to sposobno izpolniti svoje zaveze. Te so visoke. Ob dokapitalizaciji, ko je bila cena delnice pri osmih evrih sicer bistveno nižja, je predsednik uprave investitorjem obljubil do desetodstotno donosnost, iz česar bi lahko sklepali, da bi morala dividenda znašati kakšnih 80 centov, torej desetkrat več kot zdaj. V prihodnjih letih bo jasno, ali je te napovedi zmožen uresničiti.

Kdaj bodo tudi v Sloveniji prišli časi, ko bodo vzrok za morebitne razrešitve članov nadzornih svetov in uprav bank njeni poslovni rezultati, in ne vse kaj drugega?